

František Smejkal: „Vinklaření bere advokátům práci.“

eFocus

„Komora je poměrně konzervativní orgán. Nemůže se podřizovat módním výstřelkům, i když se snažíme rejstřík advokacie obohatit,“ říká JUDr. František Smejkal. Českobudějovický advokát a člen představenstva České advokátní komory má jasnou vizi o tom, jak by měla vypadat koncipientská praxe i advokátní zkoušky. Říká také, že se „někteří mladí advokáti ne vždy chovají tak, jak by měli.“

Jste jedním z průkopníků advokacie, konkrétně jedním z prvních komerčních právníků u nás vůbec...

„Ano, byl jsem třetí komerční právník zapsaný v České republice – a to první den, kdy bylo možné se zapsat podle tehdejšího zákona. Již dříve jsem se angažoval v Unii podnikových právníků, kde jsem organizoval různé vzdělávací akce. Na prvním Sněmu komerčních právníků jsem byl zvolen do představenstva, a tam jsem působil až do roku 1996, kdy zanikla jak Komora komerčních právníků, tak Česká advokátní komora a zároveň byla založena nová advokátní komora, která sloučila obě instituce. Od té doby jsem členem představenstva kromě jednoho funkčního období od roku 2002-2005, kdy jsem byl členem kontrolní rady.“

Vaše advokátní praxe je však spojená především s Českými Budějovicemi.

„Již od počátku se zaměřuji na stálou klientelu podnikatelů tzn. na obchodní právo, což souvisí i s prapůvodem mé činnosti, jak jsem zmiňoval. Poskytoval jsem právní pomoc jako komerční právník zejména v obchodních věcech.“

Nelákala Vás nikdy „velká advokacie“, Praha a velké nadnárodní korporace?

„Nikdy. Podle mého názoru může být praxe ve velkých firmách pro někoho zajímavá. Nicméně praxe „venkovského advokáta“ je velmi různorodá, přestože není tak honorovaná jako například fúze velkých firem.“

To, že jste již od 90. let členem Advokátní komory, a k tomu navíc vykonáváte advokacii mimo Prahu, Vám jistě umožňuje porovnat potřeby menších advokátů, Vašeho typu, a advokátů velkých firem. Myslíte si, že v dnešní době dokáže Česká advokátní komora uspokojit potřeby obou těchto skupin?

„Já jsem bohužel osobně nikdy nejednal s velkými advokátními kancelářemi, takže moje zkušenost je spíše zprostředkovaná. Členkou představenstva komory je paní doktorka Glatzová, která zastupovala velké advokátní kanceláře a prosazovala jejich zájmy. Já se osobně domnívám, že někdy mohou zájmy velkých advokátních kanceláří proti zájmům kanceláří malých nebo samostatných advokátů. Velké advokátní kanceláře se například velmi málo věnují trestnímu právu a zaměřují se spíše na obchodní právo a jiné oblasti práva. Bylo tedy často prosazováno, aby koncipienti těchto velkých kanceláří nemuseli vykonávat zkoušku z trestního práva, protože se s trestním právem v průběhu své praxe nesetkávají. Já se však domnívám, že by advokátní zkouška měla zahrnovat všechny oblasti práva, protože každý koncipient se může po nějaké době osamostatnit a řešit i trestněprávní případy. Nemusí se mu samozřejmě věnovat, já se trestnímu právu věnuji rovněž pouze velmi okrajově.“

Jaké problémy v současnosti nejvíce zatěžují advokáty Vašeho typu? Mám na mysli regionální advokáty, kteří se věnují soukromému právu, a jejichž klientelu tvoří lokální podnikatelé.

„Otázka je, zda advokát poskytuje služby se zastupováním u soudu v civilním nebo v trestním řízení. Hlavní problémy jsou s průchodností justice a s délkou řízení.“

Na Českobudějovicku s tím však tak velký problém není.

„Proto jsem rád, že působím právě v Českých Budějovicích. S většinou okresních soudů, snad kromě okresního soudu v Táboře, kde řízení trvá někdy trochu déle, mám ty nejlepší zkušenosti. I v oblastním řízení u krajského soudu dojde přibližně do půl roku k nařízení. V jiných regionech nedojde k nařízení ani během dvou až tří let. Zvláště severní Čechy.“

Jaké další aktuální problémy řeší advokáti?

„Takzvané vinklaření. Právní pomoc mohou poskytovat pouze advokáti, notáři, exekutoři a daňoví poradci v oblasti daňového práva. Nikdo jiný není oprávněn za úplatu poskytovat právní pomoc. Setkáváme se tím, že je řada absolventů právnického vzdělání, ale ne oboru „právo“, kteří mají sice titul JUDr. nebo Mgr., ale nemůžou být zapsáni jako absolventi. Mohou to také být absolventi právnických fakult, kteří vybudovali podnikatelské subjekty a poskytují právní služby. Různě to maskují jako „poradenská, organizační činnost“. Právní služby poskytují sepisem smluv také realitní makléři.“

To bere advokátům práci.

„Samozřejmě. Advokátů je čím dál tím víc. Justice, notářství, státní zastupitelství, soudy i exekuční úřady jsou obsazeny. Volný přístup je pouze do advokacie, přes provedení koncipientské praxe a složení advokátních zkoušek. Je pravda, že do roku 1996, kdy bylo po sloučení pět tisíc advokátů, dnes jich je dvojnásob.“



Jaké problémy aktuálně vnímá Česká advokátní komora?

„Komora je poměrně konzervativní orgán. Nemůže se podřizovat módním výstřelkům, i když zasahujeme do nových oblastí a snažíme se rejstřík advokacie obohatit. Jde o rok působící zákon o mediaci. Jsme oprávněni vykonávat zkoušky mediátorů. Nové trendy sem jdou. Na druhé straně je u mladých advokátů, kteří absolvovali koncipientskou praxi u „nových advokátů“, tedy složili zkoušku před několika lety a nemají zažité zkušenosti a postupy z tradiční advokacie, vztah advokáta k advokátovi je jiný. Je zde boj, nevraživost. Mizí kolegiálnost, dělají se podpásovky. Mladí advokáti se ne vždy chovají tak, jak by měli.“

Předpisy na to ale myslí...

„Upraveno to je, ale měla by se tomu věnovat vyšší pozornost. Měli bychom to více ventilovat a rozhodovat v rámci kárných řízení. V deseti tisících lidech se najdou různé typy, roste počet koncipientů a advokátů, kteří jsou v představenstvu projednávání v souvislosti s jejich postihováním v rámci trestné činnosti.“

Jaký vliv má na nové advokáty deset tisíc kolegů?

„Je to nevýhodou. Osobně si nedovedu představit, že bych měl dnes začínat – udělat zkoušky a otevřít si kancelář. Trh právních služeb je rozebrán, rozparcelován. Stává se to, že jsou nabídky pod cenou, advokát se dopouští etických prohřešků proti pravidlům soutěže, nedovoleně inzeruje, podbízí se.“

Přiznávají si to „zkoušení“?

„Řada z nich se snaží setrvat u svého školitele, například jako trvale spolupracující nebo zaměstnaný advokát.“

Jak by obsahově měla vypadat koncipientská praxe?

„Měla by sloužit k tomu, aby připravila koncipienta na budoucí výkon advokacie. Bohužel se dost často stává, že praxe slouží k tomu, aby byl koncipient „výrobcem finančních prostředků pro svého advokáta“. Stalo se, že advokát odjel na půl roku a koncipient mu kancelář vedl. To nejde. Školitel by opravdu měl mít spíše jednoho či dva koncipienty, věnovat se jim, vést je a školit je. Ve všech oborech. Pokud sám školitel nevykonává praxi v nějakém oboru, měl by koncipientovi umožnit se tomu na nezbytně nutnou dobu věnovat jinde.“

Je současný trend takový, že v zkoušení v některých oborech vynikají a v jiných jsou jejich znalosti špatné?

„To je zejména u úzce zaměřených advokátních kanceláří. U zkoušky zjistíte, že koncipient tři roky dělá nějaký typ smlouvy nebo se zabývá několika ustanoveními obchodního zákoníku. O konkrétní advokacii nic neví, za celou praxi nebyl u soudu, neumí podat vyúčtování, neví kam si sedá v civilním řízení žalobce a žalovaný...“

Neměla by tedy komora spíše reflektovat „komoditizaci“ právních služeb?

„Zrovna tak, jako lékař po vzdělání absolvuje kolečko a až pak se specializuje. Advokát neví co ho postihne, měl by být vzdělán ve všech základních pěti oborech. Ty věci spolu souvisí.“

Rozhovor vzniká během advokátních zkoušek a Vy jste v jedné komisi. Musím přiznat, že čekat na Vás uvnitř místnosti, kde zkoušky probíhají, nebylo nic příjemného...

„Ono to často není příjemné ani zkoušejícímu. Čím menší znalosti, tím zkouška trvá déle. Stačí dát otázku a vidíte, zda má uchazeč ve věci přehled.“

Jak často se setkáváte s neúspěchem?

„V průměru asi čtvrtina uchazečů nevykoná zkoušku. Někdy je úspěšnost větší, jindy menší. Při opakované zkoušce vzhledem k menšímu rozsahu již je úspěšnost uchazečů o vykonání zkoušky více jak 90%. Se změnou zkušebního řádu a nutností opakovat celou zkoušku při neúspěchu z více jak z jednoho oboru lze předpokládat, že i při opakované zkoušce bude úspěšnost nižší, než dousd.“

David Uhlíř v rozhovoru ([zde](#)) říkal, že je přísný a dost často u zkoušky trpí. Jaký jste Vy zkoušející?

„Prý přísný. Mám takovou nálepku (*smích*). Koncipienti měli webovou stránku, kde o nás dávali hlášení, kdo se na co ptá a hodnotili nás. Pravda je, že zkoušející se ptá na to, co sám ví (*smích*).“

Má podle Vás Česká advokátní komora průhledné financování?

„Komora má jednoznačné financování, není napojena na státní rozpočet. Jediné peníze, ze kterých žije, jsou příspěvky advokátů a dále co si v rámci své „podnikatelské“ činnosti vyprodukuje. Příspěvky advokátů jsou stanovené zákonem a rozhodnutím sněmu. Ty, které jsou v České republice placeny jsou jedny z nejnižších v rámci advokacií v Evropě. Advokáti při obvyklé sazbě dva tisíce na hodinu, za čtyři hodiny práce má na roční příspěvek komoře. Dovedu si představit, že by advokacie mohla mít vyšší příspěvek, pokud by na svoji činnost potřebovala více peněz.“

A je to třeba?

„Finanční prostředky zatím stačí a komora hospodáři vyrovnaně. Já se jako předseda rozpočtového a hospodářského výboru snažím, aby komoře v průběhu funkčního období něco zbylo. I kvůli sněmu, který znamená vždy větší finanční výdaje. Zatím jsme vždy prostředky ušetřili. Problematické jsou starosti o nemovitý majetek komory, vlastníme Kaňkův palác na Národní, kde v minulých letech proběhla rekonstrukce. Avšak v jeho dvorní přístavbě topíme „pánubohu do oken“, stavba neodpovídá dnešním požadavkům a potřebám. Plánujeme také přestavbu podloubí paláce.“

Jak moc se advokáti zajímají o hospodaření komory?

„Moc je to nezajímá. Zveřejňujeme rozpočty i zprávy o hospodaření. Nevyhazujeme zbytečně peníze. S rostoucí agendou a počtem advokátů stoupá počet zaměstnanců Komory a proto rostou například mzdové náklady, ale jak říkám – zatím peníze stačí.“

Blíží se sněm. Jsou vize, které Vy osobně považujete za zásadní a chtěl byste je prosadit v představenstvu?

„Je třeba něco dále postoupit v advokátních zkouškách. Například bych chtěl, aby se písemná část zkoušky absolvovala na počítačích. Ono po někom dnes něco přecíst je těžké (smích).“

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Půl roku po účinnosti novely stavebního zákona](#)
- [Rozhovor s Adamem Vojtěchem](#)
- [Video rozhovor s Danielou Kovářovou](#)
- [Video rozhovor s Martinem Maisnerem](#)
- [Video rozhovor s Monikou Novotnou](#)
- [Video rozhovor s Robertem Nerudou](#)
- [Video rozhovor s Michalem Vepřekem](#)
- [Video rozhovor s Robertem Němecem](#)
- [Video rozhovor s Michalem Hinkem](#)
- [Video rozhovor s Janem Pořízkem](#)
- [Video rozhovor s Martinem Nedelkou](#)